

motiva mu je odtrgala roko in nogo, ga vlekla nekaj časa seboj in ga odvrгла čisto razmesarjenega. Vzrok groznega samomora je jetika.

Beg dveh mladih iz življenja. Na nji-vi v koruzi ob Spodnje Radvanjski ce-sti pri Mariboru so našli trupli 25let-nega delavca Rudolfa Ogrizeka in 17-letne Zite Lobnik iz Nove vasi. Blizu Ogrizeka so našli samokres in poslovil-ni pismi z obvestilom, da sta si vzela življenje v noči radi nesrečne ljubezni.

Otavo so mu ukradli. V Šetarovi pri Št. Lenartu v Slov. goricah so neznan-ci v noči odpeljali s travnika v plaste zloženo otavo posestniku Jožefu Sene-koviču.

Umor gozdarja pred sodniki. Dne 3. septembra sta se zagovarjala pred sod-niki v Celju 19letni hlapec Aleš Molič-nik iz Podveže pri Lučah in 19letni po-sestnikov sin Alojzij Robnik iz Podve-lovljaka. Letos dne 5. maja okrog pol štirih zjutraj je ustrelil Moličnik na Planici pri Lučah kot divji lovec lov-skega čuvaja Emila Krištofa. Zadel ga je v srce. Moličnik in Robnik sta bila skupno obtožena, da sta odstrelila div-jega petelina. Moličnik sam pa premiš-ljenega umora. Aleš Moličnik je bil ob-sojen na šest let ječe ter na plačilo po-grebnine, odškodnine vdovi in rente. Robnik je bil obsojen na 3 mesečni za-por, katerega je preстал v preiskavi.

Stroga obsodba mladoletnega zločin-ca. Dne 4. septembra je dal odgovor pred mariborskimi sodniki 18letni fant iz Prekmurja radi poskusa roparskega umora. Dne 26. maja je prišel obdolže-ni na dom prevzitarice Julijane Tem-ljin v Šalamencih. Povedal je, da ji je prišel vrniti 30 Din, katere mu je bila posodila, a nima drobiža in mu naj menja stotak. Temljinova je rekla, da nima doma denarja, pač pa bo šla k sosedu in bo menjala tamkaj. Kakor hitro je vstala, jo je zagrabil, vrgel na tla in jo je pričel daviti. Napadena je kričala na pomoč in so njene obupne klice čuli sosedi. Predno je dospela po-

moč, je napadalec zginil. Skril se je pred zasledovanjem v Avstrijo. Ker ni dobil v tujini dela, se je vrnil in se je javil sam sodišču v Murski Soboti. Priznal je, da je napadel Temljinovo z namenom, da jo zadavi in oropa. Ob-sojen je bil na pet let robije.

Vlom v poštni urad. Na Igu pri Ljub-ljani je bilo vlomljeno v poštni urad. Neznanci so razbili železne križe na oknu urada in so blagajno odprli s po-močjo takozvane svinjske noge. Odne-sli so 1600 Din gotovine in niso zapu-stili nobenih prstnih odtisov.

Vse obsodbe vreden slučaj. Hči ubila lastno mater. Že v zadnji številki smo poročali, kako so našli v Zapotoku pri Turjaku ubito 60letno kočarico Marijo Vođe. Sodna komisija je dognala, da je dobila s polenom sedem silnih udar-cov po glavi na levo stran čela in na desno sence tako, da so bile kosti zdro-bljene in so izstopili možgani. Manjše poškodbe in potplutbe kažejo, da se je starka v obupu branila. Ubijalka last-ne matere je 19letna hčerka Amalija. Z materjo sta prebivali v skupni koči. Prepiri so bili med materjo in hčerjo na dnevnem redu. Amalija je sovražila mater, ker ji je bila ta na potu radi mo-žitve z 21letnim fantom.

*

Slovenska Krajina.

Veliki politiki. Gospodje v naši krajini so postali veliki politiki. Jezenarji se bojijo pre-več samouprave, o kateri se nekaj šušlja v Beogradu. češ, to ne bo nič kaj prida, ker bo-mo tako imeli preveč blizu nadzorstvene or-gane, preveč nas bodo poznali iz Ljubljane in ne bomo mogli uganjati tako prosto svojih nacionalističnih in naciprednjaških sleparij. Nositelji mačje ideje govorijo o tem, kako bi se samo z Mačkovo politiko rešili Srbov in po-stali — Slovenci seveda — Hrvati. Pa še ene imamo, ki hočejo biti neodvisni in graditi mi-mo vseh strank in programov na osebah. Ho-čejo voliti v bodoče samo osebe, ne stranke, ne torej političnih poslancev v parlament s pro-

gramom in skupno močjo, ampak osebe z mir-no vestjo sicer, pa brez programa. Tako mo-drujejo troperesni veliki politiki. Mi preprosti ljudje pa si mislimo svoje. Mi bomo pa volili poslance stranke, ki nam je vrnila svobodo, ki hoče ohraniti našo Jugoslavijo in nam s samoupravo dati, da bomo s svojim delom in svojim denarjem doma gospodarili. Zvesti svoji veri bomo sledili našim slovenskim ter krščanskim voditeljem še dalje, kakor smo jim bili zvesti do danes.

Turnišče. Dne 15. avgusta se je vršilo žeg-nanje pri nas. Kljub slabemu vremenu je pri-šlo mnogo ljudi na to žegnanje in tudi veliko duhovnikov. Vlč. g. dekan in župnik Ivan Je-rič je nameraval ta dan blagosloviti na novo poslikano cerkev turniško, kar se pa ni zgo-dilo, ker cerkev še ni bila popolnoma posli-kana in dovršena z vsemi slikarskimi deli. Pač pa se je vršila blagoslopitev poslikane cerkve dne 1. septembra. — Turniški gasilci so po vzgledu drugih gasilskih društev imeli velike gasilske vaje. Te vaje so dobro uspele in moramo gasilcem kakor njihovemu povelj-niku g. Gjörköšu samo čestitati.

Bogojina. Dne 1. septembra je bilo pri nas žegnanje, ki je najtepeše uspelo. Pridigoval je vlč. g. dr. Kelenc, ravnatelj dijaškega konvik-ta »Martinišče« v Soboti. Izredno lepo se nam zdi, da ta dan ni bilo nobene veselice in tako nobenega prepira.

Ivanjci. Dne 31. avgusta ponoči so neznanl zlikovci odnesli enemu kmetu 56 litrov vina in 5 steklenic žganja in več kokoši. Zdi se pa nam potrebno pripomniti, da se take reči vr-šijo le pred kakim žegnanjem, zato bi bilo potrebno, da ljudje vedno nekoliko popazijo na svoje domove, da se ne bodo vršile te res tako pogoste tatvine.

Krajna. Grofica E. Balhyany, lastnica po-lanske pristave, je že dalje časa opazovala tat-vino perila, jedilnega pribora, kokoši in dru-gih reči. Slednjič se je posrečilo orožnikom iz Tišine izslediti tatu. Blago je bilo zaplenjeno kljub temu, da je tat že večino reči odprodal raznim osebam.

Gornja Lendava. Nov gasilski dom smo do-bili. Kmalu bo pod streho. Kar nadstropje bo-mo imeli v novem domu, kjer bo društvena soba. V veliki meri gre zasluga za novi dom

Odreni mongolski knez.

V praškem muzeju je obiskovalcem na vpogled koža mongolskega kneza, ki je raz-peta na okvir in jo je prinesel iz Sibirije če-ški legijonar. Iz razpe-te kože je razvidna ve-likost in obseg njenega nosilca. Nič ne manjka, niti en las in nohet ne. Glava je tako ustroje-na, da spoznamo njeno mongolsko obliko. Koži je priložen dokument, iz katerega je razvid-no, da je mongolski knez Dšalam iz sibir-sko-ruske obmejne gu-bernije Banaul pustil odreti kožo svojemu sorodniku Chaisnaa v navzočnosti njegove matere. Strašno poro-čilo izvira od kozaške-ga hetmana Bulatova,

Januš Golec:

Po divjinah Kanade

Ljudska povest po raznih virih.

Franc se je naslonil na prijatelja.

Orjak je dvignil ogromno pest.

»Jackoway (žena) brez drv! Jackoway brez kuriva!«

Nato mu je zastal glas v grlu.

Še severni veter je stokal preko temnih smrek in jadikoval: Zastonj dolgo trajna pot z vsemi se-vernimi nevarnostmi in grozotami! Indijanci pač čuvajo z bistrim očesom in z neusmiljeno mašče-valno roko zadnje preostanke svete jim govede — bizam volov!

Nemec Gruber in Amerikanec Lavison sta se vrnila srečno nazaj v pazniško službo v Yellow-stone park skoro ob meji Kanade in Združenih držav. Pri kočuri od Indijancev iz maščevanja poklanim bizam-teletom sta odrla kožo in jo po-kazala upraviteljstvu parka ter dokazala, da sta že bila za las na cilju s poverjeno jima najtežjo

9 nologo, a so jima izmaknili lavoriko zmage ma-ščevalni rdečkarji. Uprava parka je morala uvi-deti, da ne gre za kake pustolovske izmišljotine, ampak za doživljaje najresnejšega značaja, ki bi bili rodili popolen uspeh, če bi ne bili posegli In-dijanci vmes.

Na skrajnem severu prebite neštete težave in smrtne nevarnosti so Nemca in Amerikanca to-likanj navezale enega na drugega, da sta si pri-segla neločljivo prijateljstvo. Radi sklepa to-varištva jima je odkazala uprava skupen delo-krog na severu parka, skupen stan ter skupno življenje med divjino, katere sta bila več nego do-voľj vajena.

Po končanih opravkih na upravi sta se na-selila v prejšnjem Gruberjevem taborišču. Skle-nila sta ga povečati in razširiti. Kmalu po vrnitvi sta prišla v stik z ostalimi čuvaji. Zaupali so jima presneto pretresljivi dve skrivnosti, kateri sta se odigrali baš v njuni odsotnosti pred Gruberjevim stanom.

Po odhodu Franca na sever nad bizam-go-vedo sta ga nadomestila v čuvajski službi dva to-variša. Enega za drugim so našli ne daleč proč

predsedniku g. Maršku, ki tudi sam vodi in nadzira delo. Gasilska četa dobi s tem lep prostor za svojo brizgalno in tudi za društveno sobo. — Sin ubil očeta. Strašno dramo je doživela v Otoncih družina Kerec Janeza. Sin je v duševni zmedenosti ubil očeta. Potem je pobegnil, za par dni pa se je vrnil in vprašal po očetu. Sam se torej ne zaveda, kaj je naredil. Orožniki so ga odpeljali v zapor. Družini naše sožalje!

Zanimivost. Naše Goričko je bilo deležno že večkrat kakih dogodkov, ki so prišli izpod neba. Saj se še ni izbrisal spomin na slavna belgijska stratosferna letalca. Tako je bila sedaj deležna vas Selo zanimive zgodbe. Po zraku je priplul balonček, ki je nosil napis na priloženi dopisnici: »Au Secretariat municipal de Montier (Suisse)« in prošnjo, da bi se dopisnica poslala nazaj v Švico. Dopisnica je bila odposlana na pristojno mesto.

Soboška gimnazija. Kljub vsem prošnjam, kljub vsem spomenicam je ostalo vprašanje

soboške gimnazije še vedno odprto. Boli nas, boli zelo, ker se je šolsko leto pričelo in naše zahteve se niso upoštevale. Ne vemo, kje naj iščemo vzrokov, vendar pa pripomnimo, da od svojih upravičenih zahtev ne bomo nikdar odstopili, obratno še povečali bomo borbo za popolno soboško gimnazijo. O kaki nadprodukciji inteligenčnega naraščaja ni govora, ker je dokazano, da je okoliš soboške gimnazije velik in tudi pade najmanj učencev na število prebivalcev.

Smrt kosi. V Fokovcih je umrl dolgoletni gospodar pri vlč. g. Faflik Francu, župniku v Kančevcih, to je Kološa Mihael, po domače: Potočnjakov. Pokojni je bil splošno priljubljen radi svoje šaljivosti in popevcic. Pokoj njegovi blagi duši! — V M. Črncih je pa nenadoma preminul vzoren kmetovalec Janez Andrejč. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudstva in gasilcev. Pokojniku blag spomin, preostalim naše sožalje!

Ni nam znano, a mogoče bi le bilo, da bi se komunisti skušali utihotapiti v ta društva. Delali so natanko po navodilih zadnjega shoda moskovske internacionale. Udejstvovanje društev kmečkih fantov in deklet je tako, da mladino odvraca od cerkve, jo napeljuje k veseljačenju in nedeljskim tekmam. To bi bilo kot nalašč za komuniste, da bi opravljali svoje podtalno delo. Namen je bil tudi, da bi ta društva pritegnila nase člane naših razpuščenih prosvetnih društev. In nekaj so jih tudi dobila, drugi so obiskovali sestanke društva »Svobode«.

Razpust naših društev je bil za našo kršč. prosveto velika škoda. In če bi bil razpust teh društev še dalje trajal, bi škoda postala nenadomestljiva. Hvala Bogu, da se je po vzpostavitvi naše velike prosvetne organizacije začela ta škoda počasi popravljati. Ti pa, ljuba slovenska mladina, ti se zopet raduj, vzgajaj se, izobrazuj, bistri si um in plemeniti si srce v naših prosvetnih društvih! Loči pa se od društev kmečkih fantov in deklet, ker so le kmečko pobarvana, da bi tebe preslepila. Pojdimo složno na novo prosvetno delovanje!

★

Sv. Marjeta ob Pesnici. V nedeljo dne 1. septembra se je v večernem mraku izven cerkve po ljudsko odpevanih lavretanskih litanijah in angelovem češčenju domačega konz. svetnika, župnika g. Jerneja Frangež, proizvajal na veličastnem, od cerkvenih pevč s svežimi cveticami krasno ozaljšanem tridelnem močnem odru tik cerkve velik verski misterij »Slehnika«, pri katerem so domači igralci pod režijo g. Rakuše svoje težke vloge rešili z največjo sigurnostjo in pohvalnim vsestranskim priznanjem.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Prosvetno društvo »Zarja« pri Sv. Lenartu v Slov. goricah vljudno vabi vse svoje člane in prijatelje našega prosvetnega dela na svoj redni občni zbor, ki se bo vršil dne 15. septembra, popoldne po večernicah ob treh, v dvorani Narodnega doma. Podali bomo pregled čez vse naše delo in načrt za bodoče leto. Takoj nato ima gospod kaplan predavanje o vtisih na potovanju v Vestfalijo. Ker se je izrecno za-

DRUŠTVENE VESTI

Po kakšnih potih je hodila prosveta.

Naši slovanski bratje v solnčni Goriški so pod italijansko oblastjo. Pred svetovno vojno so bili dobro organizirani. Imeli so celo vrsto prosvetnih društev, zadrug in posojilnic. Ko so pa prišli fašisti na oblast, jim ni bila po volji slovenska prosveta. Zato so prosvetna društva razpustili, v posojilnice so pa vrnili svoje ljudi. Vsi Slovenci, ves omikan svet, je obsojal to postopanje Italijanske oblasti kot kulturni škandal. In prišel je gospod, rojen v solnčni Goriški; povzpel se je na visoko mesto v naši banovini ter je naznanil konec naši krščanski prosvetni organizaciji. Razpustil je obe slovenski prosvetni zvezi z vsemi včlanjenimi prosvetnimi društvi. Zakaj je to storil? Ker ni maral za smer in načela sloven-

ske krščanske prosvete. Zato jo je hotel uničiti.

Svobodni razvoj pa se je pustil socijalistični »Svobode« z vsemi včlanjenimi društvi. Kaj vsi se je na sestankih »Svobode« učilo, govorilo in predavalo, nam ni znano. A znano nam je, kakšni so tisti postali, ki so hodili ta predavanja poslušat. So večinoma fanatični komunisti, ki širijo, zagovarjajo ista načela kot boljševiki v Rusiji. In tudi naše dobre fante so vabili, da bi hodili poslušat ista predavanja. Oznanjali so torej in še oznanjajo prevratna, državnemu redu sovražna načela. Čisto mirno in neopaženo so se vzgajali komunisti na sestankih »Svobode«.

Po uradnem razpustu »Svobode« je opaziti na deželi zanimiv pojav. Bivša kmetijska stranka je ustanovila in ustanavlja društva kmečkih fantov in deklet. Društva so kmečko pobarvana, a tisti, ki jih v resnici vodijo, o kmetijstvu malo vedo. Komunisti so mislili, da bi se tu znalo kaj pridobiti. In res nam je znanih več slučajev, da so najboljši agitatorji za ta društva bili obiskovalci razpuščenih društev »Svobode«.

od kočje umorjena ob ognju. Čeravno so bile že vrane obkljuvale obraz, volkovi so prizanesli obema žrtvama, ker volk se navadno loti le plena, katerega sam ubije, je vendarle spoznati, da je bil obema paznikoma zlomljen tilnik in na levem licu so bile dobro vidne krvave podplutbe. Oba čuvaja sta končala v razdobju treh mesecev eden za drugim na enak način. Oprema in vsi predmeti v koči so ostali nedotaknjeni. Jasno liki beli dan je bilo, da ni šlo za roparski umor, pač pa za tajinstveno maščevanje, v kakoršnem so mojstri Indijanci. O morilcih niso odkrili najmanjše sledi. Radi tolike zagonetnosti kar dveh umorov se ni upal nikdo več niti v bližino Gruberjeve kočje, kaj šele, da bi se bil nastanil v njej.

Lepa se je obetala kanadskima lovcema po tolikem srečno prestopanju gorju. Sicer se nista ustavila nastanitvi v koči zločinov, saj bi bilo zgledalo, da sta bojazljivca, pač pa sta sklenila, da hosta s štirimi očmi na straži, da tudi njiju ne preseneti v popolno meglo zavita — smrt!

Skraja je bilo celotno življenje in delovanje obeh prijateljev skupno. Vsak strah ima spočetka velike oči in tako je bilo tudi pri Nemcu in Ame-

rikancu. Skozi mesece res skrbne preže nista opazila niti sence suma, da bi ju kedo zalezoval in jima stregel po življenju. Ker je postal strah pred indijansko maščevalnostjo na sredini votel in ga tudi krog in krog ni več bilo, sta tudi samotarska tovariša popustila glede prvotne skupnosti in sta vršila službo in domača opravila ter razne druge dolžnosti ločeno.

No, zatonili so meseci v polnem pozabljenju na kako pretečo nevarnost, ko se je pripetilo nenadoma nekaj, kar je vzbudilo pozornost vseh uslužbencev v parku.

Gruber in Lavison sta bila z doma po službenih opravkih. Prvi se je povrnil z ogleda za divjačino na konju Franc. Komaj je stopil iz gošče na jaso, na kateri je stala hišica, je pričel njegov konj nemirno migati z ušesi, prhati in švigati z očmi sem ter tja, da je značilo njegovo obnašanje, kakor bi se bližala nevarnost. Nenavaden, oster ter neprijeten vzduh se je širil iz odprte kočje, katero sta s prijateljem sigurno zjutraj pred odhodom skrbno zaklenila. Pes, ki je bil naučen, da je stražil dom od zunaj, je ležal mrtev v travi z zdrobljeno glavo.

ki je vodil v letih 1913—1914 kazenski pohod proti knezu Dšalama in je tamkaj naletel na kožo. Od hetmanovih sorodnikov je pridobil kožo češki legijonar.

Ben Maršal

v Frankfurtu v severnoameriški državi Kentuky tiska družinski list za svojih osem sinov ter pet hčera, ki prebivajo po raznih krajih Združenih držav. List izhaja vsakih 14 dni.

David Bernstein

iz Filadelfije v Združenih ameriških državah je bil pri zadnjih kongresnih ali parlamentarnih volitvah petič v Ameriki postavljen za kandidata. Prejel ni niti enega glasu in niti svojega, ker je prišel prepozno k glasovanju.